

I. DISPOSICIÓN XERAIS

MINISTERIO DA PRESIDENCIA, RELACIÓNS COAS CORTES E MEMORIA DEMOCRÁTICA

16833 *Real decreto 1154/2020, do 22 de decembro, polo que se modifica o Real decreto 665/1997, do 12 de maio, sobre a protección dos traballadores contra os riscos relacionados coa exposición a axentes canceríxenos durante o traballo.*

A Directiva 90/394/CEE do Consello, do 28 de xuño de 1990, relativa á protección dos traballadores contra os riscos relacionados coa exposición a axentes carcinóxicos durante o traballo, foi incorporada ao dereito español mediante o Real decreto 665/1997, do 12 de maio, sobre a protección dos traballadores contra os riscos relacionados coa exposición a axentes canceríxenos durante o traballo.

O dito real decreto establece as disposicións mínimas aplicables ás actividades en que as persoas traballadoras estean ou poidan estar expostas a axentes canceríxenos ou mutáxicos como consecuencia do seu traballo e ten como obxecto a protección das persoas traballadoras contra os riscos para a súa saúde e a súa seguridade derivados ou que poden derivar da exposición a axentes canceríxenos ou mutáxicos durante o traballo, así como a prevención dos ditos riscos.

A Directiva 90/394/CEE do Consello, do 28 de xuño de 1990, foi posteriormente modificada en diversas ocasións, o que levou á súa codificación, coa aprobación da Directiva 2004/37/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 29 de abril de 2004, relativa á protección dos traballadores contra os riscos relacionados coa exposición a axentes carcinóxicos ou mutáxicos durante o traballo (versión codificada).

Actualmente a Directiva 2004/37/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 29 de abril de 2004, foi modificada mediante a Directiva (UE) 2017/2398 do Parlamento Europeo e do Consello, do 12 de decembro de 2017, pola que se modifica a Directiva 2004/37/CE relativa á protección dos traballadores contra os riscos relacionados coa exposición a axentes carcinóxicos ou mutáxicos durante o traballo. Modifícanse, en concreto, o anexo I, que contén a lista de substancias, mesturas e procedementos, e o anexo III, referido aos valores límite de exposición profesional para determinados axentes canceríxicos.

A consecuencia diso, resulta necesario modificar o Real decreto 665/1997, do 12 de maio, co obxecto de cumprir coa transposición ao dereito español do contido da Directiva (UE) 2017/2398 do Parlamento Europeo e do Consello, do 12 de decembro de 2017, actualizando o seu anexo I, para engadir os traballos que supoñan exposición ao po respirable da sílice cristalina xerado nun proceso de traballo, e o seu anexo III, para incorporar os novos axentes da directiva e os seus correspondentes valores límite de exposición profesional.

Coa modificación do real decreto aumentará o nivel de protección da saúde e a seguridade das persoas traballadoras no traballo, dado que a implantación de valores límite para determinados axentes canceríxicos ou mutáxicos contribuirá a reducir, de maneira significativa, os riscos derivados destas exposicións.

Co obxectivo de garantir a mellor protección da saúde e a seguridade no traballo en relación coa exposición ao po respirable da sílice cristalina, e tendo en conta as posibilidades técnicas, o Instituto Nacional de Silicose elaborará unha guía para a prevención do risco por exposición á sílice cristalina respirable no ámbito laboral, en colaboración co Instituto Nacional de Seguridade e Saúde no Traballo, que prestará o seu apoio técnico. Esta guía poderá adoptarse como referencia no proceso de avaliación de riscos laborais, conforme prevé o artigo 5.3.b) do Real decreto 39/1997, do 17 de xaneiro, polo que se aproba o Regulamento dos servizos de prevención.

Este real decreto cumpre cos principios de necesidade, eficacia, proporcionalidade, seguridade xurídica, transparencia e eficiencia, contidos no artigo 129 da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das administracións públicas. O real decreto responde á necesidade de transposición dunha directiva europea. É eficaz e proporcional, xa que regula os aspectos imprescindibles para que se poida cumprir o previsto nesta. En canto ao principio de seguridade xurídica, a norma establece, de maneira clara, os límites que se deben aplicar. Ademais, cumpre co principio de transparencia, xa que na súa elaboración houbo unha ampla participación dos sectores implicados, identifica claramente o seu propósito e a memoria ofrece unha explicación completa do seu contido. Por último, a norma é coherente co principio de eficiencia, dado que a súa aplicación non impón cargas administrativas.

Con este real decreto avánzase no cumprimento da meta 8.8 da Axenda 2030 para o desenvolvemento sustentable, é dicir, na mellora da protección dos dereitos laborais e a promoción dunha contorna de traballo segura e sen riscos para todas as persoas traballadoras.

O real decreto consta dun artigo, unha disposición derogatoria e tres disposicións derradeiras. No seu artigo único modifícanse os artigos 6 e 9, os anexos I e III, así como o título da disposición adicional única, e inclúese unha nova disposición adicional ao Real decreto 665/1997, do 12 de maio.

A modificación do artigo 6 ten como obxecto especificar que, para garantir a saúde e seguridade das persoas traballadoras, o tempo necesario para o aseo persoal debe dedicarse aos fins previstos.

Na modificación do artigo 9 inclúese unha referencia xenérica, que substitúa a actual, sobre a normativa de protección de datos de carácter persoal.

A disposición adicional única pasa a denominarse disposición adicional primeira, xa que se introduce unha disposición adicional segunda.

A introdución da disposición adicional segunda é necesaria, dado que a normativa laboral vixente inclúe numerosas referencias a normativa específica sobre axentes canceríxenos ou mutáxenos, actualmente derogada.

Novamente a disposición derradeira primeira require a adición dun parágrafo en que se especifica que, en cada actualización da guía técnica, o Instituto Nacional de Seguridade e Saúde no Traballo propondrá criterios técnicos que faciliten a aplicación práctica das disposicións de seguridade e saúde no traballo derivadas da inclusión de novos valores límite vinculantes que poidan establecerse nos anexos do real decreto.

No anexo I engádense á lista de substancias, mesturas e procedementos, os traballos que supoñan exposición ao po respirable da sílice cristalina xerada nun proceso de traballo.

No novo anexo III inclúense, co seu correspondente valor límite, os seguintes axentes:

Po de madeiras duras; compostos de cromo VI que son canceríxenos (no sentido do propio real decreto); fibras cerámicas refractarias que son canceríxenas (no sentido do propio real decreto); po respirable de sílice cristalina; benceno; cloruro de vinilo monómero; óxido de etileno; 1,2-epoxipropano; acrilamida; 2-nitropropano; o-toluidina; 1,3-butadieno; hidracina e, por último, bromoetileno.

No mesmo anexo mantense para o benceno o valor límite de exposición profesional que xa existía no Real decreto 665/1997, do 12 de maio. Respecto dos outros dous axentes, cloruro de vinilo monómero e po de madeiras duras, que xa contaban no mesmo real decreto cos seus correspondentes valores límite, establécense novos valores de acordo coa directiva que agora se traspón e inclúese un período transitorio no caso do po de madeiras duras.

No anexo III inclúese, tamén, o período transitorio establecido pola directiva para os compostos de cromo VI que son canceríxenos.

Para o resto dos axentes agora regulados, establécense os valores límite de exposición profesional da directiva, excepto para o po respirable de sílice cristalina, a acrilamida e o

bromoetileno, para os que se inclúen, de acordo co criterio técnico do Instituto Nacional de Seguridade e Saúde no Traballo, os valores límite ambientais publicados por este instituto no «Documento sobre límites de exposición profesional para axentes químicos en España» e se establece no caso do po respirable de sílice cristalina, como medida transitoria, un valor límite de 0,1 mg/m³ ata o 31 de decembro de 2021.

É importante indicar aquí que, cando en determinados postos de traballo non involucrados directamente coas actividades mencionadas no artigo 1 do Real decreto 665/1997, do 12 de maio, pero que, por outras circunstancias, non estea clara unha posible exposición a axentes canceríxenos ou mutáxenos, sería necesario confirmar a presenza destes. Nestes postos de traballo, cando o axente canceríxeno ou mutáxeno se encontre de forma habitual no aire exterior (urbano ou rural) a moi baixas concentracións, a presenza no lugar de traballo poderíase entender como concentracións ambientais significativamente superiores ás que son normais no aire exterior.

A disposición derogatoria única derroga cantas disposicións de igual ou inferior rango se opoñan ao disposto neste real decreto.

A disposición derradeira primeira refírese á atribución constitucional de competencias en materia laboral. Na disposición derradeira segunda indícase que mediante este real decreto se leva a cabo a transposición da Directiva (UE) 2017/2398 do Parlamento Europeo e do Consello, do 12 de decembro de 2017, pola que se modifica a Directiva 2004/37/CE, relativa á protección dos traballadores contra os riscos relacionados coa exposición a axentes carcinóxicos ou mutáxicos durante o traballo. A disposición derradeira terceira inclúe como entrada en vigor o día seguinte ao da publicación do real decreto no «Boletín Oficial del Estado».

Este real decreto dítase de conformidade co artigo 6 da Lei 31/1995, do 8 de novembro, de prevención de riscos laborais, foi sometido aos trámites de consulta pública previa e información e audiencia pública e na súa elaboración foron consultadas as organizacións sindicais e empresariais máis representativas, así como as comunidades autónomas, e foi oída a Comisión Nacional de Seguridade e Saúde no Traballo.

Na súa virtude, por proposta da ministra de Traballo e Economía Social e do ministro de Sanidade, de acordo co Consello de Estado, e logo de deliberación do Consello de Ministros na súa reunión do día 22 de decembro de 2020,

DISPOÑO:

Artigo único. *Modificación do Real decreto 665/1997, do 12 de maio, sobre a protección dos traballadores contra os riscos relacionados coa exposición a axentes canceríxicos durante o traballo.*

O Real decreto 665/1997, do 12 de maio, sobre a protección dos traballadores contra os riscos relacionados coa exposición a axentes canceríxicos durante o traballo, queda modificado como segue:

Un. O punto 2 do artigo 6 queda redactado da seguinte maneira:

«2. Os traballadores identificados na avaliación de riscos como expostos dispoñerán, dentro da xornada laboral, do tempo necesario para o seu aseo persoal, cun máximo de 10 minutos antes da comida e outros 10 minutos antes de abandonar o traballo. Este tempo en ningún caso poderá acumularse nin utilizarse para fins distintos aos previstos neste punto».

Dous. O punto 4 do artigo 9 queda redactado da seguinte maneira:

«4. O tratamento de datos persoais só poderá realizarse nos termos previstos na normativa de protección de datos de carácter persoal».

Tres. Modifícase o título da disposición adicional única, que pasa a ter a seguinte redacción:

«Disposición adicional primeira. *Remisión de documentación e información ás autoridades sanitarias*».

Catro. Introdúcese unha disposición adicional segunda coa seguinte redacción:

«Disposición adicional segunda. *Referencia a axentes canceríxenos ou mutáxenos nas normas laborais vixentes*.

Toda referencia feita a axentes canceríxenos ou mutáxenos nas normas laborais vixentes deberá entenderse feita aos incluídos no ámbito de aplicación deste real decreto».

Cinco. Engádesse un novo parágrafo na disposición derradeira primeira coa seguinte redacción:

«Cada actualización da Guía técnica, en particular, prestará especial atención aos cambios introducidos nos anexos do real decreto e propondrá criterios técnicos que faciliten a aplicación práctica das disposicións de seguridade e saúde no traballo derivadas da inclusión de novos valores límite vinculantes».

Seis. No anexo I engádesse un novo punto 6, co seguinte contido:

«6. Traballo que supoñan exposición ao po respirable de sílice cristalina xerado nun proceso de traballo».

Sete. O cadro que figura no anexo III, valores límite de exposición profesional, substitúese polo seguinte:

«ANEXO III

Valores límite de exposición profesional

Nome do axente	N.º CE (1)	N.º CAS (2)	Valores límite (3)			Observacións	Medidas transitorias
			mg/m ³ (4)	ppm (5)	f/ml (6)		
Po de madeiras duras.	–	–	2 (7)	–	–	–	Valor límite: 3 mg/m ³ ata o 17 de xaneiro de 2023.
Compostos de cromo VI que son canceríxenos no sentido do artigo 2.1 do presente real decreto (expresados en cromo).	–	–	0,005	–	–	–	Valor límite: 0,010 mg/m ³ ata o 17 de xaneiro de 2025. Valor límite: 0,025 mg/m ³ para procesos de soldadura ou de corte por chorro de plasma ou outros similares que xeren fume, ata o 17 de xaneiro de 2025.
Fibras cerámicas refractarias que son canceríxenas no sentido do artigo 2.1 do presente real decreto.	–	–	–	–	0,3	–	
Po respirable de sílice cristalina.	–	–	0,05 (8)	–	–	–	Valor límite: 0,1 mg/m ³ ata o 31 de decembro de 2021.
Benceno.	200–753–7	71–43–2	3,25	1	–	Pel (9)	
Cloruro de vinilo monómero.	200–831–0	75–01–4	2,6	1	–	–	
Óxido de etileno.	200–849–9	75–21–8	1,8	1	–	Pel (9)	

Nome do axente	N.º CE ⁽¹⁾	N.º CAS ⁽²⁾	Valores límite ⁽³⁾			Observacións	Medidas transitorias
			mg/m ³ ⁽⁴⁾	ppm ⁽⁵⁾	f/ml ⁽⁶⁾		
1,2-Epoxipropano.	200-879-2	75-56-9	2,4	1	-	-	
Acrilamida.	201-173-7	79-06-1	0,03	-	-	Pel ⁽⁹⁾	
2-Nitropropano.	201-209-1	79-46-9	18	5	-	-	
o-Toluidina.	202-429-0	95-53-4	0,5	0,1	-	Pel ⁽⁹⁾	
1,3-Butadieno.	203-450-8	106-99-0	2,2	1	-	-	
Hidracina.	206-114-9	302-01-2	0,013	0,01	-	Pel ⁽⁹⁾	
Bromoetileno.	209-800-6	593-60-2	2,2	0,5	-	-	

⁽¹⁾ O número CE, é dicir, EINECS, ELINCS ou de «ex-polímero (NLP)» é o número oficial da substancia na Unión Europea, tal como se define na sección 1.1.1.2 do anexo VI, parte 1, do Regulamento (CE) n.º 1272/2008.

⁽²⁾ N.º CAS: número de rexistro do *Chemical Abstracts Service*.

⁽³⁾ Medidos ou calculados en relación cun período de referencia de oito horas.

⁽⁴⁾ mg/m³ = miligramos por metro cúbico de aire a 20 °C e 101,3 kPa (760 mm de presión de mercurio).

⁽⁵⁾ ppm = partes por millón en volume de aire (ml/m³).

⁽⁶⁾ f/ml = fibras por mililitro.

⁽⁷⁾ Fracción inhalable: se o po de madeiras duras se mestura con po doutras madeiras, o valor límite aplicarase a todo o po de madeira presente na mestura.

⁽⁸⁾ Fracción respirable.

⁽⁹⁾ Posible contribución importante á carga corporal total por exposición dérmica.»

Disposición derogatoria única. *Derrogación normativa.*

Quedan derogadas cantas disposicións de igual ou inferior rango se opoñan ao disposto neste real decreto.

Disposición derradeira primeira. *Título competencial.*

Este real decreto dítase ao abeiro do disposto no artigo 149.1.7.^a da Constitución española, que atribúe ao Estado a competencia exclusiva en materia de lexislación laboral, sen prexuízo da súa execución polos órganos das comunidades autónomas.

Disposición derradeira segunda. *Incorporación de dereito da Unión Europea.*

Mediante este real decreto incorpórase ao dereito español a Directiva (UE) 2017/2398 do Parlamento Europeo e do Consello, do 12 de decembro de 2017, pola que se modifica a Directiva 2004/37/CE relativa á protección dos traballadores contra os riscos relacionados coa exposición a axentes carcinóxenos ou mutáxenos durante o traballo.

Disposición derradeira terceira. *Entrada en vigor.*

O presente real decreto entrará en vigor o día seguinte ao da súa publicación no «Boletín Oficial del Estado».

Dado en Madrid o 22 de decembro de 2020.

FELIPE R.

A vicepresidenta primeira do Goberno e ministra da Presidencia,
Relacións coas Cortes e Memoria Democrática,
CARMEN CALVO POYATO